

กาเมสุมิจฉาจารสิกขาบทเพื่อสันติสุขในสังคมไทย

The Third Precepts Way for Peace in Thai Society

รังสิทธิ วิหกเหิน¹ โฆษิต คุ่มท้าว² ทิพย์ ชันแก้ว³ ปุริมปรัชญ์ มิละณะโก⁴

¹⁻⁴นักวิจัย/อาจารย์ประจำวิทยาลัยสงฆ์ มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย
*ekmcukk@gmail.com

บทคัดย่อ

กาเมสุมิจฉาจารในพระพุทธศาสนาถือว่าเจตนางดเว้นจากการประพฤติผิดในกามซึ่งเป็นความประพฤติหรือการดำเนินชีวิตของตนโดยไม่เบียดเบียนผู้อื่นในทางคู่ครองไม่ละเมิดสิทธิ์ในบุคคลผู้เป็นที่รักของผู้อื่นรวมทั้งไม่ผิดประเวณีทางเพศไม่ประพฤติผิดใจคู่ครองของตนเองมีใจมั่นคงในคู่ครองของตนสามารถควบคุมอารมณ์ในเรื่องเพศได้สันติสุข หมายถึง ความสุขที่เกิดจากความสงบหนทางที่นำไปสู่สันติสุขเกิดจากปัจจัยภายนอกคือมีโปรโตโฆสะอันได้แก่กัลยาณมิตรการชี้แนะ แนะนำจากผู้ ซึ่งจะต้องเป็นคนดี มีปัญญา มีคุณธรรม ทำหน้าที่ช่วยเหลือแนะนำสั่งสอนให้ผู้อื่นมีความเห็นถูกและคล้อยไปตามคำแนะนำชักจูงที่ฉลาดได้ง่าย และจะต้องฝึกหัดให้สามารถใช้ความคิดอย่างถูกวิธีด้วยตนเองได้ ปัจจัยภายในได้แก่โยนิโสมนสิการคือการคิดพิจารณาอย่างแยบคายจิตใจให้ปลอดโปร่งผ่องใส รู้จักวางใจ วางท่าที่ต่อโลกและชีวิตดีขึ้น จะมีความสุขมากขึ้น

กาเมสุมิจฉาจารสิกขาบทเพื่อสันติสุขในสังคมไทยสามารถสรุปประเด็นสำคัญได้ 3 ระดับคือ 1. ในระดับตนเองคือรู้จักการรู้จักยับยั้ง ควบคุมตนในทางกามารมณ์ไม่ให้หลงไหลหมกมุ่นในรูป เสียง กลิ่น รสและสัมผัส มีความยินดีพอใจในคู่ครองของตนคู่กับศีลข้อที่สาม ผู้มีธรรมข้อนี้ ย่อมมีความสุขในชีวิต ไม่ก่อปัญหาให้ครอบครัวหรือสังคม 2. ระดับครอบครัวคือมีความซื่อสัตย์ต่อกันและยึดหลักประกัน 5 ประการคือหลักประกันประการที่ 1 : ต่างฝ่ายต่างต้องไม่สร้างความโหดร้ายรุนแรงขึ้นในจิตของกันและกันโดยการตั้งจิตไว้ในความเมตตากรุณา มีความรักใคร่ปรารถนาดีและสงสารเห็นใจอีกฝ่ายเสมอในฐานะที่ได้ตัดสินใจใช้ชีวิตร่วมกัน หลักประกันประการที่ 2 : ต่างฝ่ายต้องไม่เป็นคนมือไวเห็นแก่ได้จนสร้างความระแวงสงสัยให้แก่กันและกัน หลักประกันประการที่ 3 : ต่างฝ่ายต่างต้องไม่ใจเร็วด่วนได้ ตั้งตนไว้ในความพอดีในเรื่องกามคุณ มีความสันโดษยินดีพอใจเฉพาะในคู่ครองของตนโดยไม่คิดนอกใจ หลักประกันประการที่ 4 : ต่างฝ่ายต่างต้องไม่พูดปดมดเท็จต่อกัน เป็นการสร้างความเชื่อมั่นและไว้วางใจกันหลักประกันประการที่ 5 : ต่างฝ่ายต่างต้องไม่สร้างเหตุความลุ่มหลงมัวเมา ขาดสติ โดยใช้สิ่งเสพติดมึนเมาเป็นเครื่องย้อมใจให้เกิดความอึกเขมต้องใช้หลักการประคับประคองตนด้วยสติสัมปชัญญะ เพื่อเป็นหลักประกันแห่งความไม่ประมาท 3. ระดับสังคมคือปฏิบัติตนตามหลักไตรสิกขา ศีล สมาธิ ปัญญา

คำสำคัญ : กาเมสุมิจฉาจาร, สันติสุข

ABSTRACT

Three precepts in Buddhism is to abstain from misconduct which act or way of living by oneself does not encroach other lovers including misconduct in carnality, do not act out mind of the lover of oneself and must be concrete in a lover too, can be control emotion in sex as peace mean happiness to occur peace the road lead to happiness from outer factor is had sound from enlightened one such as friendship guild from who is a good man consist of wisdom virtue to do duty help teaching to other have right view and accordance words for guiding to clever easy and must be practice to be able using thought

as right by oneself inner factor such as proper attention is consider as nicely purify mind can put the mind put the act to the world and good life will be more happy

Three precepts way to peace in Thai society in the level of oneself is limited control oneself in sexual does not passionate in form, sound, smell, test, and touch have grad in lover with three precept who has this virtue will have happy in life. It is not problem to family and society. The revel of family must have honest to each other and stick to 5 insurances namely the first is neither side must not make cruel violent into mind of each other by set the mind with kindness have love wish well pity sympathetic other one in state of living together. The second is neither side must not have a hand quickly selfish make suspicion to wonder of each other. The third is neither side must not hurry to received set up oneself of the balance of sexual have the detached satisfactory only one lover by think out of his/her. The fourth is neither side must not be lie to each other in order to make trust to lover. The fifth is neither side must not make case of preoccupation Obsession lose mindfulness by using of drug case lead the mind to martial must use based on principle control oneself by mindfulness clear comprehension to insurance of careless. The revel of society is follow oneself according to the Threefold learning namely precept meditation and wisdom

Key words: Three precepts, Way to peace, Thai society.

คำอธิบายสัญลักษณ์และคำย่อคัมภีร์พระไตรปิฎก

อักษรย่อในบทความนี้ อ้างอิงจากพระไตรปิฎก ฉบับภาษาไทย ของมหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย พ.ศ. 2539 โดยได้กล่าวแหล่งที่มา/เล่ม/ข้อ และหน้า ตามลำดับ เช่น ที.ปา. (ไทย) 11/353/378. หมายถึง ทีฆนิกาย ปาฎิกวรรค พระไตรปิฎกฉบับภาษาไทย เล่มที่ 11 ข้อที่ 353 หน้าที่ 378 เป็นต้น

เล่ม	คำย่อ		ชื่อคัมภีร์		
4 – 5	วิ.ม. (ไทย)	=	วินัยปิฎก	มหาวรรค	(ภาษาไทย)
				อรรถกถา	
ม.ม.อ.	(ไทย)	=	มัชฌิมนิกาย ปัญจสุทนี	มัชฌิมป็นณาสกอรรถกถา	(ภาษาไทย)
สั.ส.อ.	(ไทย)	=	สังยุตตนิกาย สวรรตถปกาสินี	สคาถวรรคอรรถกถา	(ภาษาไทย)

1. บทนำ

พฤติกรรมทางเพศของปัจเจกบุคคลในสังคมไทยปัจจุบัน นับว่าเป็นปัญหาศีลธรรมจริยธรรมอย่างมากซึ่งเป็นการท้าทายต่อกฎเกณฑ์ทางสังคมสำหรับชาว พุทธหลักการดำเนินชีวิตเพื่อควบคุมพฤติกรรมทางเพศ เรียกว่า “กามสุมิฉฉาจาร” ซึ่งเป็นข้อตกลงว่า เป็นบรรทัดฐานทางสังคมที่จะปฏิบัติร่วมกันในเรื่องเพศปัจจุบัน การประพฤติกามเกิดขึ้นในสังคมโดยทั่วไปและนับวันที่จะเพิ่มปริมาณมากขึ้น ตามกระแสการเปลี่ยนแปลงทางสังคมวัตถุนิยม (Materialism) ถือว่าความสุขทางวัตถุเป็นความสุขที่มีแก่นสาร (Hedonism) มีประโยชน์เป็นความดีสูงสุดของชีวิต พฤติกรรมทางเพศ เป็นเรื่องที่ควรแก่การศึกษาวิเคราะห์ โดยเฉพาะอย่างยิ่งสังคมไทยที่นับถือพระพุทธศาสนา ในพระพุทธศาสนาแสดงทัศนะ ในการบริโภคกามคือ รู้จักประมาณในการบริโภคกามของผู้ที่นับถือพระพุทธศาสนา จะเห็นได้จากพฤติกรรมทางเพศ ที่เป็นการกามสุมิฉฉาจาร ที่ปรากฏในสังคมสังคมปัจจุบัน และมีทุกระดับชั้นเกิดจากการเปลี่ยนแปลงของสังคมอย่างรวดเร็ว ความไร้ระเบียบ การใช้ความรุนแรง ปัญหาการลักขโมยปัญหาการเปียดเบียนแย่งชิงทรัพย์สินของกันและกันปัญหาการล่วงละเมิดทางเพศในรูปแบบต่างๆปัญหาการนอกใจคู่สมรส ปัญหาการฉ้อโกง ล้วนเป็นปัญหาที่เกิดจากการล่วงละเมิดศีล 5 ซึ่งเป็นหลักจริยธรรมขั้นพื้นฐานของมนุษย์ตามหลักการของพระพุทธศาสนา (อมร อ่ำไธสงเรื่อง, 2554) ปัญหาที่เกิดจากบุคคลคือการปล่อยตนเองให้หลงไปตามกิเลส ตัณหา ความอยากต่าง ๆ จนขาดความยับยั้งชั่งใจ ไม่คำนึงถึงความถูกต้องชอบธรรม ไม่นำปัญญามาพิจารณาเหตุผล ขาดความยำเกรงต่อศีลธรรม สร้างเวรภัยต่อกันไม่สิ้นสุด ขาดความละอายเกรงกลัวต่อบาป ขาดเมตตากรุณาต่อเพื่อนมนุษย์ เมื่อคุณธรรมที่ความดีงามของบุคคลลดลง ย่อมทำให้เกิดล่วงละเมิดศีล 5 ด้วยไม่สามารถควบคุมกาย วาจาให้เรียบร้อยได้ ในขณะที่บุคคลยังมีความเข้าใจคลาดเคลื่อนเกี่ยวกับการรักษาศีล 5 ซึ่งไม่ได้หมายถึงเฉพาะการสมานทานศีลจากพระสงฆ์แล้วนำมาปฏิบัติเท่านั้น การรักษาศีลเริ่มจากตนเองก็ได้รักษาศีล มีความตั้งใจงดเว้นจากการกระทำอันมิชอบ และในขณะที่เดียวกันการรับศีลจากพระสงฆ์ ผู้รับศีลจะมีศีลได้ด้วยการประพฤติกปฏิบัติประคับประคองมิให้ล่วงละเมิดศีล รักษาศีลมิให้ขาด หรือต่างพร้อม ด้วยการประคับประคองกาย วาจา ใจให้อยู่ในกรอบของศีล 5 รู้จักยับยั้งชั่งใจ บังคับ ควบคุม และฝึกอบรมจิตใจตนเองให้แสดงออกต่อสิ่งที่มากระทบ อย่างเหมาะสม ทั้งสิ่งที่น่าพึงพอใจ และไม่น่าพึงพอใจ เพื่อให้ผู้รักษาศีล 5 สามารถประพฤติดนอยู่ภายในกรอบของศีล 5 จนกระทั่งสามารถรักษาศีล 5 ได้มั่นคง (กฤษณวรุณ ไชยนิจ, 2557)

2. กามสุมิฉฉาจารสิกขาบทในพระพุทธศาสนา

ในพระพุทธศาสนา กามสุมิฉฉาจาร หมายถึงการประพฤติดนในกามทั้งหลาย เมื่อแยกออกเป็นสองบทแล้วจะเห็นได้ว่า บทว่า กามสุ แปลว่าความประพฤดิเอื้อเฟื้อด้วยดีในกรรมของคนคู่กันทั้งหลาย บทว่า มิฉฉาจาร แปลว่า ความประพฤดิอันทรามที่บัณฑิตติเตียนโดยส่วนเดียว เมื่อรวมเข้าเป็นบทเดียวกันแล้ว คำว่า กามสุมิฉฉาจาร จึงหมายถึง พฤติกรรมทางเพศที่บัณฑิตทั้งหลายติเตียน กล่าวคือเป็นการประพฤติดนจริยธรรมทางเพศ (มหามกุฏราชวิทยาลัย, 2534)

กามสุมิฉฉาจาราเวรมณีหมายถึงเจตนางดเว้นจากการประพฤติดนในกามซึ่งเป็นความประพฤดิหรือการดำเนินชีวิตของตนโดยไม่เปียดเบียนผู้อื่นในทางคู่ครองไม่ละเมิดสิทธิ์ในบุคคลผู้เป็นที่รักของผู้อื่น รวมทั้งไม่ผิดประเวณีทางเพศไม่ประพฤดิออกใจคู่ครองของตนเองมีใจมั่นคงในคู่ครองของตนสามารถควบคุมอารมณ์ในเรื่องเพศได้(พระชัยณรงค์ วิทิต (ร่องมะรุต), 2555)

กามสุ มิฉฉาจาราเวรมณี แปลว่า เจตนาเป็นเครื่องงดเว้นจากการประพฤติดนในกามคืองดเว้นจากการประพฤดิลามกในการเสพเมถุน สิกขาบทนี้มีความมุ่งหมายอยู่ที่การสร้างความเป็นปึกแผ่น ปลูก

สามัคคี และป้องกันการแตกร้างในหมู่มนุษย์มีขอบเขตหรือข้อห้ามของสิกขาบทนี้ ทั้งหญิงและชายย่อมประพฤติผิดในกามด้วยกันทั้ง 2 ฝ่าย ในอรรถกถาสาลีนี้ได้แบ่งประเภทของชายและหญิง ดังนี้

1. หญิงที่ต้องห้ามสำหรับชาย มี 3 จำพวก คือ

- 1.1. หญิงมีสามี โดยที่สุดแม้แต่ภรรยาเช่าชั่วคราวก็ถือว่าเป็นเจ้าของ
- 1.2. หญิงมีผู้พิทักษ์รักษา เช่น บิดามารดา หรือญาติ เป็นต้น รักษา
- 1.3. หญิงที่จารีตห้าม เช่น แม่ ย่า ยาย ทวด ลูก หลาน เหลน ภิกษุณี ฯลฯ

หญิงทั้ง 3 ประเภทนี้ เมื่อชายประพฤติล่วงเกิน จะโดยเขายินยอมหรือไม่ยินยอมก็ตามศีลย่อมขาด

2. ชายที่ต้องห้ามสำหรับหญิงมี 2 จำพวก คือ

- 2.1. ชายอื่นทุกคน นอกจากสามีของตน สำหรับหญิงที่มีสามีแล้ว
- 2.2. ชายที่จารีตห้าม เช่น ภิกษุ สามเณร และนักบวชต่างศาสนา

สำหรับหญิงทุกประเภท ชาย 2 ประเภทนี้เป็นวัตถุแห่งกามสมุจฉาจารของหญิง คือ ผิดศีล เว้นไว้แต่ถูกข่มขืนโดยไม่เต็มใจ ส่วนการเคล้าคลึงหรือพูดเกี้ยว แม้ศีลจะไม่ขาด ย่อมทำให้ศีลต่างพร้อยได้ (สมเด็จพระมหาสมณเจ้า กรมพระยาวชิรญาณวโรรส, 2538, หน้า 25) กามสมุจฉาจาร เป็นความประพฤติอันชั่วร้าย มีโทษทั้งทางโลกและทางธรรม ในทางโลกมีกฎหมายสำหรับลงโทษผู้ประพฤติล่วงประเวณีในหญิงที่มีใช้ภริยาตน ในทางพระพุทธศาสนาถือว่าการกระทำเช่นนั้นเป็นบาปแก่ผู้กระทำ

สรุปได้ว่ากามสมุจฉาจารในพระพุทธศาสนาคือกามสมุจฉาจารเจตนางดเว้นจากการประพฤติผิดในกามซึ่งเป็นความประพฤติหรือการดำเนินชีวิตของตนโดยไม่เบียดเบียนผู้อื่นในทางคุ้มครองไม่ละเมิดสิทธิ์ในบุคคลผู้เป็นที่รักของผู้อื่นรวมทั้งไม่ผิดประเวณีทางเพศไม่ประพฤตินอกใจคุ้มครองของตนเองมีใจมั่นคงในคุ้มครองของตนสามารถควบคุมอารมณ์ในเรื่องเพศได้

3. หนทางสู่สันติสุข

คำว่า “สันติสุข” ตามความหมายในคัมภีร์พระพุทธศาสนาเถรวาท ที่มีความหมายเป็นคำไวพจน์ของ สันติสุข หมายถึง ความสุขที่เกิดจากความสงบ คือ “พระนิพพาน” ความสงบอันเกิดจากสัมมาสมาธิที่เกี่ยวข้องเนื่องด้วยอภิญญา 5 สมาธิ 5 ว่าเป็นผลแห่งปัจจุบันสุขและ อนาคตสุข เกิดขึ้น เป็นวิมุตติ เพราะ หลุดพ้นจากสังขธรรมทั้งปวง สัจจะอันยอดเยี่ยม หมายถึง นิพพานสัจจะ ตัณห์ภักขะคือ ความสิ้นตัณหา โมกขะ ความหลุด พ้นไป เกวละ ไม่กลัวระคน ปัสสทธิ ความสงบระงับ สงบเยือกเย็น สงบกาย สงบใจ ทุกข์ขยยะ ความสิ้นทุกข์ อนาสวะ ไม่มีอาสวะ ความสงบอย่างยิ่ง สันติ หมายถึง นิพพาน ความสุขที่เกิดจากความสงบ คือ “พระนิพพาน”

หนทางในการสร้างสันติสุขในพระพุทธศาสนาคือมีคนมีศีลธรรม ได้แก่ มีมนุษยธรรม ซึ่งจัดเป็นอารยชน พึงตั้งอยู่ในคุณสมบัติ กล่าวคือ อย่างต่ำมีศีล 5 ได้แก่ หลักความประพฤติ 10 ข้างต้น เป็นธรรมจริยา และเป็นอารยธรรมที่ครบถ้วนสมบูรณ์ ทำคนให้เจริญขึ้นพร้อม ทั้งทางกาย ทางวาจา และทางใจ แต่ผู้ใดยังไม่มั่นคงในอารยธรรม ผู้นั้นควรควบคุมตนให้ได้ในทางกาย และทางวาจาก่อนเป็นอย่างน้อยด้วยการประพฤติตามหลักศีล 5 ที่เป็นส่วนเบื้องต้นของธรรมจริยาที่กล่าวแล้วนั้น ก็ยังจัดได้ชื่อว่าเป็นคนมีศีลธรรม ได้แก่ ละเว้นจากการฆ่า การสังหาร ไม่ประทุษร้ายต่อชีวิตและร่างกาย (เว้นปาณาติบาต) ละเว้นจากการลักขโมยเบียดบังแย่งชิง ไม่ประทุษร้ายต่อทรัพย์สิน (เว้นอทินนาทาน) ละเว้นการประพฤติผิดในกาม ไม่ประทุษร้ายต่อของรักของหวงแหน อันเป็นการทำลายเกียรติภูมิและจิตใจ ตลอดจนทำวงศ์ตระกูลของเขาให้สับสน (เว้นกามสมุจฉาจาร) ละเว้นการพูดเท็จโกหกหลอกลวง ไม่ประทุษร้ายเขาหรือประโยชน์สุขเขาด้วยวาจา (เว้นมุสาวาท) และไม่แสวงเครื่องทองของมีนเมาสิ่งเสพติด อันเป็นเหตุให้เกิดความประมาทมัวเมา ก่อความเสียหาย

ผิดพลาดเพราะขาดสติ เช่น ทำให้เกิดอุบัติเหตุ แม้อย่างน้อยก็เป็นผู้คุกคามต่อความรู้สึกมั่นคงปลอดภัยของผู้ร่วมสังคม (เว้นจากสุราเมรัย) (พระธรรมปิฎก, (ป.อ.ปยุตฺโต), 2542) นอกจากนี้ยังมีปัจจัยอื่นๆ ประกอบคือ

1. ปัจจัยภายนอกทำให้เกิดสันติสุขต้องอาศัยการชี้แนะ แนะนำจากผู้ ซึ่งจะต้องเป็นคนดี มีปัญญามีคุณธรรม ทำหน้าที่ช่วยเหลือแนะนำสั่งสอนให้ผู้อื่นมีความเห็นถูกและคล้อยไปตามคำแนะนำชักจูงที่ฉลาดได้ง่าย และจะต้องฝึกหัดให้สามารถใช้ความคิดอย่างถูกวิธีด้วยตนเองได้ นอกจากนี้บุคคลสามารถเข้าหา หรือคบหาคนดีตามหลักธรรม สิ่งที่น่าจะสำคัญก็คือ ความมีอิทธิพลชักจูงกันในด้านความคิดเห็น ทศนคติ ค่านิยม ความรู้ ความเข้าใจต่างๆ ที่ตั้งงามที่ถูกต้อง เป็นประโยชน์ มิตรที่มีอิทธิพลชักจูงให้ไปในทางชั่ว ก็เป็นมิตรไม่ดี แต่ถ้ามิตรใดชักนำไปทำความดี คิดดี เห็นชอบ ก็เป็นมิตรแท้ หรือก็กลายมิตรโดยแท้ มีบ่อยๆที่มีมิตรชนิดนี้ เรียกว่ามารดาบิดา หรือแม่แต่ครูอาจารย์ ที่มีอิทธิพลชักนำความคิดเห็นถูกนี้ น้อยกว่ามิตรชนิดเพื่อนที่คบหาเที่ยวเล่นซุมนมด้วยกัน แต่บางครั้งก็ปรากฏว่า แม่แต่เพื่อนชนิดที่คบหานั้น กลับมีอิทธิพลน้อยไปกว่ามิตรที่ตัวอยู่ห่าง แต่มีพลังแรงเข้าถึงใจ ได้แก่มิตรสื่อมวลชนต่างๆ มาทางสิ่งบันเทิงเริงรมย์ หนังสือ หรือในปัจจุบัน สื่อจากอินเทอร์เน็ต โลกออนไลน์ เช่น เฟสบุ๊ค เป็นต้นในขณะนี้ ตัวเชื่อมที่ทำให้มิตรนั้นเข้ามามีอิทธิพลชักจูงได้ หรือปัจจัยเครื่องเชื่อมต่อระหว่างมิตรกับอิทธิพลที่เกิดขึ้นในใจ ได้แก่ ความเชื่อถือ ความเลื่อมใส ความนิยมชมชอบ ความซาบซึ้งใจ ที่เรียกว่าศรัทธา เมื่อมีศรัทธาแล้วถึงตัวมิตรจะอยู่ไกลไม่ได้คลุกคลี ก็มีอิทธิพลได้ ถึงตัวมิตรจะอยู่ใกล้ แต่ถ้าไม่ศรัทธา ก็ไม่สามารถมีอิทธิพลชักจูงได้ ซึ่งการคบมิตรที่ดีมีประโยชน์เป็นปัจจัยให้เกิดศรัทธา การที่เราฟังคนอื่น เช่นฟังพระพุทเจ้า ก็เพื่อทำตัวให้เราฟังตนเองได้ พระพุทเจ้าช่วยให้เราฟังตนเองได้นั่นเอง จุดหมายคือ ฟังตนเองได้เป็นอิสระ ความคิดเห็นถูก เห็นชอบ เกิดจากความรู้อย่างเข้าใจ เหตุผลโดยอาศัยการอบรมสั่งสอน ปลุกฝังสืบๆกันมาในสังคม ช่วยให้เกิดความประพฤติดีประพฤติดชอบ ในด้านพฤติกรรมเกี่ยวกับชีวิตภายนอกนี้ ให้เราเป็นที่พึ่งแก่คนอื่นได้พร้อมกับเราต้องพึ่งคนอื่นด้วย ให้สังคมเป็นสังคมที่พึ่งพาอาศัยกันและกัน เป็นก็กลายมิตรของกันและกัน โดยแต่ละคนก็มีอะไรให้คนอื่นได้พึ่งบ้าง ต่างก็เกื้อหนุนกัน ให้สังคมอยู่อย่างผาสุก และให้แต่ละคนมีโอกาสพัฒนายิ่งขึ้นไปในไตรสิกขา เพื่อให้แต่ละคนมีอิสรภาพพึ่งตนเองได้แท้จริงในทางจิตใจละปัญญา จึงเป็นสังคมที่ดี และการดำเนินชีวิตที่ตั้งงาม ทำให้สังคมสงบเรียบร้อย คนอยู่ร่วมกันอย่างร่มเย็นเป็นสุข

2. ปัจจัยภายในที่ทำให้เกิดสันติสุขทำจิตใจให้ปลอดโปร่งผ่องใส รู้จักวางใจ วางท่าที่ต่อโลกและชีวิตดีขึ้น จะมีความสุขมากขึ้น เป็นวิถีลดการเบียดเบียนแย่งชิงและความทุกข์ความเดือดร้อนของโลก พระพุทเจ้าทรงจัดวางแบบไว้ คือสังคมสงฆ์เป็นสังคมตัวอย่าง แห่งการที่แต่ละคนพยายามพัฒนาตนเองให้มีอิสรภาพทางจิตใจและปัญญา โดยที่ชีวิตทางด้านพฤติกรรมนั้น พึ่งพาอาศัยเกื้อกูลซึ่งกันและกัน เป็นการเกื้อหนุนกันให้ก้าวไป ที่ได้ผลแต่ยิ่งกว่าวิธีบั้งในระดบที่เรียกกันว่า ศีลธรรม เป็นผลดีทั้งแก่ตนและสังคม คนที่มีอิสรภาพทางจิตใจและปัญญาเท่านั้น จึงจะสร้างสรรค์สังคมอย่างนี้ และอยู่กันด้วยดีในสังคมได้

หนทางที่นำไปสู่สันติสุขเกิดจากปัจจัยภายนอกคือมีปรโตโฆสะอันได้แก่กัลยาณมิตรการชี้แนะ แนะนำจากผู้ ซึ่งจะต้องเป็นคนดี มีปัญญา มีคุณธรรม ทำหน้าที่ช่วยเหลือแนะนำสั่งสอนให้ผู้อื่นมีความเห็นถูกและคล้อยไปตามคำแนะนำชักจูงที่ฉลาดได้ง่าย และจะต้องฝึกหัดให้สามารถใช้ความคิดอย่างถูกวิธีด้วยตนเองได้ ปัจจัยภายในได้แก่โยนิโสมนสิการคือการคิดพิจารณาอย่างแยบคายจิตใจให้ปลอดโปร่งผ่องใส รู้จักวางใจ วางท่าที่ต่อโลกและชีวิตดีขึ้น จะมีความสุขมากขึ้น

4. กาเมสุมิจฉาจารสิกขาบทนำไปสู่สันติสุขในสังคมไทย

ในสังคมไทยถือว่าเป็นสังคมชาวพุทธ ซึ่งการรักษาศีลกาเมสุมิจฉาจารย์่อมสามารถนำสันติสุขมาสู่สังคมไทย โดยเฉพาะในประเด็นนี้จะกล่าวถึงการนำสันติมาสู่สังคมไทยใน ๓ ระดับคือ

1. ระดับตนเองคำว่า กาม ในพระพุทธศาสนานั้นมีความหมายที่ครอบคลุมทั้งทางกายและทางจิต กามที่มีความหมายครอบคลุมไปทางกายนั่นก็คือ วัตถุกามเพราะวัตถุกามเป็นสิ่งที่สามารถสัมผัสได้ทางประสาทสัมผัสทั้ง 5 คือ ตา หู จมูก ลิ้น กาย วัตถุกามนั้นเรียกอีกอย่างหนึ่งว่ากามคุณ คือส่วนที่นำใคร่นำปรารถนาที่ดีส่วนที่เป็นที่ปรารถนาชอบใจของตา หู จมูก ลิ้นกาย อันได้แก่ รูป เสียง กลิ่นรส โผฏฐัพพะส่วน กามที่มีความหมายครอบคลุมไปทางจิต นั่นก็คือกิเลสกามเพราะกิเลสกามนั่นก็คือกิเลสที่ซ่อนเร้นอยู่ในจิตของมนุษย์ปุถุชนทั่วไป เมื่อกระทบกับวัตถุกามแล้วก็จะกำเริบขึ้นทำให้คิดนึกอยากจะได้มาครอบครองแล้วอาจจะสั่งมาทางกายให้เกิดมีการแสวงหาจึงทำให้เกิดการขุ่นมัวเหมือนฝุ่นในบ่อน้ำที่ตกตะกอนเมื่อเอาไม้ไปคน ฝุ่นที่ตกตะกอนอยู่นั้นก็ลอยขึ้นมาทำให้น้ำขุ่นได้ จิตที่มีกิเลสก็เช่นเดียวกัน และยังไปกว่านั้น ถ้าจิตเกิดยึดติดอยู่กับสิ่ง หรือเหตุการณ์ที่ได้ประสมมานั้นหมกมุ่นอยู่กับสิ่งนั้น ก็ยากจะหลีกออกจากสิ่งนั้นได้(จำลองลักษณะ สุจริตจันทร์, 2554 : หน้า 57) อาจกล่าวได้ว่า กามนั้นมีอยู่ทั่วไป คือเพียงเพราะมนุษย์ได้สัมผัสทางประสาทสัมผัสทั้ง 5 คือ ตาเห็นรูป หูได้ยินเสียง จมูกได้สูดดมกลิ่น ลิ้นได้ลิ้มรส กายได้สัมผัสสิ่งที่ตีนม อาจกล่าวได้ว่าเป็นกามทางกาย ส่วนกามทางจิตนั้น ก็คือ เมื่อมนุษย์ได้สัมผัสกามคุณทั้ง 5 หรืออย่างใดอย่างหนึ่งแล้ว เกิดความพอใจรักใคร่ อยากได้สิ่งที่ได้เห็นมาแล้ว ได้ยินมาแล้ว ได้ดมมาแล้ว ได้ลิ้มรสมาแล้ว หรือสิ่งที่ได้ถูกต้องมาแล้ว จนทำให้จิตเกิดการยึดมั่นถือมั่น เมื่อได้ครอบครองสิ่งนั้นว่า สิ่งนั้นของเรา สิ่งนี้ของเรา เป็นต้น สภาพจิตตอนนั้นก็เศร้าหมอง ขุ่นมัว วุ่นวาย บำเพ็ญสมณธรรมก็ยากที่จะเกิดขึ้นได้ พระธรรมปิฎก (ป.อ. ปยุตฺโต) ได้ให้ความหมายของกามสังวรว่า หมายถึง ความสำรวมในกาม, การรู้จักยับยั้ง ควบคุมตนในทางกามารมณ์ไม่ให้หลงไหลหมกมุ่นในรูป เสียง กลิ่น รสและสัมผัส มีความยินดีพอใจในคู่ครองของตนคู่กับศีลข้อที่สาม ผู้มีธรรมข้อนี้ ย่อมมีความสุขในในชีวิต ไม่ก่อปัญหาให้ครอบครัวหรือสังคมตรงกันข้ามกับผู้ที่ขาดกามสังวร เช่น ครอบครัวที่บิดาเจ้าชู้มีภรรยาหลายคน หรือเป็นชู้กับภรรยาผู้อื่น ย่อมทำให้เกิดปัญหาทั้งในครอบครัวของตนเองและผู้อื่น ลูกขาดความอบอุ่นและอาจหันไปพึ่งยาเสพติดทำให้เกิดปัญหาสังคมต่อเนื่องกันไปเป็นลูกโซ่ ปัญหาเยาวชนติดยาเสพติดที่แพร่หลายในปัจจุบันนี้มีสาเหตุมาจากครอบครัวแตกแยก บิดามารดาหย่าร้างกันและสาเหตุใหญ่ของการหย่าร้างก็เนื่องมาจากบิดามารดาขาดกามสังวรบางครอบครัวบิดาเจ้าชู้และหลายครอบครัวโชคร้ายหนักไปกว่านั้นคือทั้งบิดามารดาเจ้าชู้พอ ๆ กัน ผู้ที่รับเคราะห์กรรมคือลูกผู้จักเป็นกำลังของชาติต่อไปในอนาคต เมื่อครอบครัวขาดความอบอุ่นเยาวชนมักหันไปพึ่งยาเสพติด อนาคตของชาติก็จะมีดมนผู้เป็นบิดามารดาพึงตระหนักในเรื่องนี้ให้มาก (พระธรรมปิฎก (ป.อ. ปยุตฺโต), 2543)

2. ระดับครอบครัวไม่ประพฤตินิดทางด้านคู่ครองของคนอื่นไม่เบียดเบียนหญิงหรือชายอื่นที่เขาไม่ใช่สามีหรือภรรยาของตนกล่าวว่าสาเหตุที่ผิดในศีลข้อนี้เพราะมีกิเลสตัวหลักที่คอยบงการคือโลภะคือความยินดีพอใจในหญิงหรือชายนั้นส่วนกิเลสตัวรองคือโทสะเช่นเมื่อคนประพฤตินิดในกามเพราะความโกรธในคู่ครองของตนจึงทำเพื่อประชดหรือโกรธในผู้ที่หวงแหวนคนที่เราประพฤตินิดด้วยหรืออาจจะโกรธในตัวที่เราล่วงเกินก็ได้จึงทำการล่วงเกินเพื่อให้คนนั้นเจ็บใจหรือเป็นเพราะอารมณ์ไม่ดีจึงประพฤตินิดในกามเพื่อระบายความเครียดและสาเหตุที่เป็นตัวบริวารเช่นความพยาบาทความอิจฉาริษยาทำไปเพื่อความอึดอัดความแค้นตึงนี้ เป็นต้น (พระเมธีวราภรณ์, 2553) จดเว้นการมีเพศสัมพันธ์กับสตรีหรือบุรุษอื่นนอกจากสามีภรรยาของตนในทางปฏิบัติท่านกำหนดไว้คือไม่ล่วงเกินในภรรยาสามีของคนอื่นด้วยตนไม่ใช่ในคนอื่นทำเช่นนั้นไม่ยกย่องสรรเสริญคนเจ้าชู้มีความจงรักภักดีในสามีและชื่อตรงต่อภรรยาจนมีความสำรวมระวังในทางกามทั้งหลาย (พระเทพดิลก (ระแบบ รุติญาโณ), 2548) เมื่อบุคคลรู้เท่าทันต่อใจของตนเองเป็นสำคัญมีเจตนาไม่ประพฤติล่วงละเมิดในศีลเป็นผู้อบรมในด้านความประพฤติดำเนินชีวิตโดยไม่เบียดเบียนตนเองและผู้อื่นทางด้านคู่ครองไม่ละเมิดกรรมสิทธิ์ในบุคคลผู้เป็นที่รักของผู้อื่นรวมทั้งไม่ผิดประเวณีทางเพศไม่ประพฤตินอกใจคู่ครองของตนเองมีใจมั่นคงในคู่ครองของตนสามารถควบคุมอารมณ์ในเรื่องเพศได้ (ไสวมาลา

ทอง, 2542, หน้า 114) เป็นผู้สำรวจระว่างทางกายวาจาและใจย่อมเกิดความสงบสันติไม่เกิดความแตกร้างในสถาบันครอบครัวและป้องกันการหย่าร้างเป็นผู้มีความสำรวมในกามคุณไม่ให้เกินขอบเขตธรรมข้อนี้เป็นเหตุให้มนุษย์ไม่หมกมุ่นอยู่ในกามคุณจนถึงขั้นทำลายน้ำใจผู้อื่นเป็นเหตุให้คู่ครองมีความซื่อสัตย์ต่อสามีต่อภรรยาของตนไม่ประพฤตินอกใจคู่ครองของตนเองอีกอย่างหนึ่งผู้ประพฤติปฏิบัติต้องใช้สติปัญญาพิจารณาให้รู้เท่าทันต่อกิเลสตัณหาคือสิ่งที่ใจยึดเหนี่ยวอารมณ์เรื่องความใคร่น่าปรารถนาน่าพอใจรู้เท่าทันต่อรูปเสียงกลิ่นรสสัมผัสและใจจึงกล่าวว่าเป็นผู้สำรวจระว่างในกาม นอกจากนี้ระหว่างคู่สามี ภรรยา ควรจะมีหลักประกัน 5 ประการ ที่เกิดจากหลักเบญจศีล เบญจธรรมได้แก่

หลักประกันที่ 1 : ต่างฝ่ายต่างต้องไม่สร้างความโหดร้ายรุนแรงขึ้นในจิตของกันและกันโดยการตั้งจิตไว้ในความเมตตากรุณา มีความรักใคร่ปรารถนาดีและสงสารเห็นใจอีกฝ่ายเสมอในฐานะที่ได้ตัดสินใจใช้ชีวิตร่วมกันเสมือนลงเรือลำเดียวกันแล้ว เพื่อป้องกันปัญหาการใช้กำลังข่มเหงทำร้ายร่างกายกันซึ่งมีผลเป็นความบาดเจ็บทั้งร่างกายและจิตใจโดยเฉพาะต้องให้หลักประกันแก่ภรรยาให้มาก เพราะเป็นเพศที่มีพลังกำลังเหนือกว่า ทางที่ปลอดภัยที่สุดคือ การไม่เก็บอาวุธร้ายแรงเช่นปืนไว้ในบ้าน เพื่อป้องกันการใช้ด้วยอารมณ์ชั่ววูบจากโทสะ

หลักประกันที่ 2 : ต่างฝ่ายต่างต้องไม่เป็นคนมือไวเห็นแก่ได้จนสร้างความระแวงสงสัยให้แก่กันและกันเพื่อเป็นหลักประกันด้านทรัพย์สินภายในครอบครัว ดังมีสามีภรรยาบางคู่ที่ฝ่ายใดฝ่ายหนึ่งต้องซ่อนค่าใช้จ่ายต่าง ๆ ไว้เพื่อไม่ให้อีกฝ่ายนำไปใช้อย่างสุรุ่ยสุร่าย อาทิ นำไปเล่นการพนันจัดเป็นการขาดหลักประกันทางด้านเศรษฐกิจ หรือขาดความปลอดภัยทางทรัพย์สิน และขาดความเชื่อใจกัน

หลักประกันที่ 3 : ต่างฝ่ายต่างต้องไม่ใจเร็วด่วนได้ ตั้งตนไว้ในความพอดีในเรื่องกามคุณ มีความสันโดษยินดีพอใจเฉพาะในคู่ครองของตนโดยไม่คิดนอกใจ ไม่เหลาะแหละจึงจะเป็นหลักประกันในเรื่องความรักในคู่ครองได้ ซึ่งนับเป็นความปลอดภัยของครอบครัว เพราะการเป็นต้นแบบที่ไม่เจ้าชู้ให้แก่ลูกหลานด้วย

หลักประกันที่ 4 : ต่างฝ่ายต่างต้องไม่พูดปดมตเท็จต่อกัน เป็นการสร้างความเชื่อมั่นและไว้วางใจกันด้วยหลักแห่งความซื่อสัตย์ เป็นหลักประกันแห่งความซื่อสัตย์ตรงต่อกัน มิเช่นนั้น คนที่รักกันมานาน หากได้รู้ในภายหลังว่าอีกฝ่ายหนึ่งไม่ซื่อสัตย์ต่อกัน ก็จะเปลี่ยนจากรักเป็นแค้นแทน จนถึงแก่การทำร้ายหรือทำลายกันในที่สุด

หลักประกันที่ 5 : ต่างฝ่ายต่างต้องไม่สร้างเหตุความลุ่มหลงมัวเมา ขาดสติ โดยใช้สิ่งเสพติดมีนเมา เป็นเครื่องย้อมใจให้เกิดความอึกเขิมต้องใช้หลักการประคับประคองตนด้วยสติสัมปชัญญะ เพื่อเป็นหลักประกันแห่งความไม่ประมาท

3. ระดับสังคมปัจจุบันการเปลี่ยนแปลงทางเพศได้เปลี่ยนไปอย่างรวดเร็วหรือรุนแรงมากขึ้น กล่าวคือ การเปลี่ยนแปลง ตามกระแสวัฒนธรรมทางตะวันตกที่เน้นวัตถุนิยม หรือบริโภคนิยม การสร้างหนทางสู่สันติสุขในสังคมไทยคือการสร้างให้คนในสังคมไทยปฏิบัติตามหลักไตรสิกขา ศีล สมาธิ ปัญญา ว่าสร้างความอบอุ่นในครอบครัว, ใช้ช่องทางการติดต่อสื่อสารที่ถูกต้อง เผยแพร่ศีลให้คนทั้งหลายละอายต่อการทำบาป, ส่งเสริมให้มีคุณธรรม จริยธรรม รักเดียวใจเดียว การแต่งงานในวัยอันควร, มีตัวอย่างหรือกรณีตัวอย่างทั้งดีและล้มเหลวของครอบครัว, อบรมศีลธรรม พัฒนาจิตใจให้เห็นถึงความเหมาะสมในการดำเนินชีวิต ส่งเสริมให้สังคมเรียนรู้และเข้าใจในเรื่องคู่ครอง และเรื่องทางกามารมณ์ที่ถูกต้อง ส่งเสริมให้บุคคลที่ประพฤติดี ให้นึกถึงครอบครัวตัวเองให้มากๆ ถ้าตัวเองโดนแย่งจะลำบากกาย ใจ อย่างไรก็ตามเห็นอกเห็นใจผู้อื่น ตระหนักถึงการเป็นสังคมแบบไทยๆ สร้างความสำคัญกับเรื่องเพศมากขึ้น

5. บทสรุป

เกมสมิธจางารสิกขาบทในพระพุทธศาสนา คือ เจตนางดเว้นจากการประพฤติดีในกาม ซึ่งเป็นความประพฤติหรือการดำเนินชีวิตของตนโดยไม่เบียดเบียนผู้อื่นในทางคู่ครองไม่ละเมิดสิทธิ์ในบุคคลผู้เป็นที่รักของผู้อื่นรวมทั้งไม่ผิดประเวณีทางเพศไม่ประพฤตินอกใจคู่ครองของตนเองมีใจมั่นคงในคู่ครองของตนเองสามารถควบคุมอารมณ์ในเรื่องเพศได้

สันติสุข หมายถึง ความสุขที่เกิดจากความสงบหนทางที่นำไปสู่สันติสุขเกิดจากปัจจัยภายนอกคือมีปรโตโฆสะอันได้แก่กัลยาณมิตรการชี้แนะ แนะนำจากผู้ ซึ่งจะต้องเป็นคนดี มีปัญญา มีคุณธรรม ทำหน้าที่ช่วยเหลือแนะนำสั่งสอนให้ผู้อื่นมีความเห็นถูกและคล้อยไปตามคำแนะนำชักจูงที่ฉลาดได้ง่าย และจะต้องฝึกหัดให้สามารถใช้ความคิดอย่างถูกวิธีด้วยตนเองได้ ปัจจัยภายในได้แก่โยนิโสมนสิการคือการคิดพิจารณาอย่างแยบคายจิตใจให้ปลอดโปร่งผ่องใส รู้จักวางใจ วางท่าที่ต่อโลกและชีวิตดีขึ้น จะมีความสุขมากขึ้น

การรักษาศีลข้อกามสมิธจางารยอมเป็นหนทางสู่สันติสุขในสังคมไทย ในระดับตนเองคือรู้จักการรู้จักยับยั้ง ควบคุมตนในทางกามารมณ์ไม่ให้หลงไหลหมกมุ่นในรูป เสียง กลิ่น รสและสัมผัส มีความยินดีพอใจในคู่ครองของตนคู่กับศีลข้อที่สาม ผู้มีธรรมข้อนี้ ย่อมมีความสุขในชีวิต ไม่ก่อปัญหาให้ครอบครัวหรือสังคมระดับครอบครัวคือมีความซื่อสัตย์ต่อกันและยึดหลักประกัน 5 ประการคือหลักประกันที่ 1 : ต่างฝ่ายต่างต้องไม่สร้างความโหดร้ายรุนแรงขึ้นในจิตของกันและกันโดยการตั้งจิตไว้ในความเมตตากรุณา มีความรักใคร่ปรารถนาดีและสงสารเห็นใจอีกฝ่ายเสมอในฐานะที่ได้ตัดสินใจใช้ชีวิตร่วมกัน หลักประกันที่ 2 : ต่างฝ่ายต้องไม่เป็นคนมือไวเห็นแก่ได้จนสร้างความระแวงสงสัยให้แก่กันและกัน หลักประกันที่ 3 : ต่างฝ่ายต่างต้องไม่ใจเร็วด่วนได้ ตั้งตนไว้ในความพอดีในเรื่องกามคุณ มีความสันโดษยินดีพอใจเฉพาะในคู่ครองของตนโดยไม่คิดนอกใจ หลักประกันที่ 4 : ต่างฝ่ายต่างต้องไม่พูดปดมดเท็จต่อกัน เป็นการสร้างความเชื่อมั่นและไว้วางใจกัน หลักประกันที่ 5 : ต่างฝ่ายต่างต้องไม่สร้างเหตุความลุ่มหลงมัวเมา ขาดสติ โดยใช้สิ่งเสพติดมีนเมาเป็นเครื่องย้อมใจให้เกิดความอึกเขมต้องใช้หลักการประคับประครองตนด้วยสติสัมปชัญญะ เพื่อเป็นหลักประกันแห่งความไม่ประมาท ระดับสังคมคือปฏิบัติตามหลักไตรสิกขา ศีล สมาธิ ปัญญา

6. เอกสารอ้างอิง

กฤษณวรณ ไชยนิจ. ดร.. (2557). “แนวทางการใช้ศีล 5 เพื่อพัฒนาคุณภาพชีวิตของบุคลากรในเทศบาลนครขอนแก่น”. วิทยานิพนธ์พุทธศาสตรดุษฎีบัณฑิต. บัณฑิตวิทยาลัย : มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย.

จำลองลักษณ์ สุจริตจันทร์. (2554). “การศึกษาพฤติกรรมด้านเบญจธรรมของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 โรงเรียนชุมชนประชาธิปไตยวิทยาการ จังหวัดปทุมธานี”.

วิทยานิพนธ์พุทธศาสตรมหาบัณฑิต. บัณฑิตวิทยาลัย :

มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย.

มหามกุฏราชวิทยาลัย, มูลนิธิ. (2534). **มงคลตถปิปปฐโม ภาค**. กรุงเทพมหานคร :

มหามกุฏราชวิทยาลัย.

พระชัยณรงค์ วิฑิต (รุ่งมระรุค). (2555). การประยุกต์ศีล 5 เพื่อพัฒนาพฤติกรรมของบุคคลใน

สังคม. วิทยานิพนธ์พุทธศาสตรมหาบัณฑิต. บัณฑิตวิทยาลัย :

มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย.

พระเมธีวราภรณ์. (2553). **เบญจศีลเบญจธรรมอุดมชีวิตมนุษย์**. กรุงเทพมหานคร :

สำนักพิมพ์ต้นบุญ.

พระเทพดิลก (ระแบบฐิตญาโน). (2548). **นิเทศธรรม**.พิมพ์ครั้งที่ 4. กรุงเทพมหานคร : พิมพ์ที่
บริษัทแปดสีบเจ็ด 2545 จำกัด.

พระธรรมปิฎก (ป.อ.ปยุตฺโต). **มองสันติภาพโลก ผ่านภูมิหลังอารยธรรมโลกาภิวัตน์**.

กรุงเทพมหานคร: บริษัท สหธรรมิก จำกัด. 2542.

_____.(2558). **พจนานุกรมพุทธศาสตร์ ฉบับประมวลธรรม**.พิมพ์ครั้งที่ 32. กรุงเทพมหานคร : สำนัก
พิมพ์แพรวแอนดีโฮม จำกัด.

ไสว มาลาทอง. (2542).**การศึกษาจริยธรรมสำหรับนักเรียนนิสิตนักศึกษา นักบริหาร นักปกครอง**

และประชาชนผู้สนใจทั่วไป. พิมพ์ครั้งที่ 1. กรุงเทพมหานคร : โรงพิมพ์การ
ศาสนา.

อมร อำไพรุ่งเรือง. (2554). “การศึกษาพฤติกรรมการรักษาและการล่วงละเมิดศีล 5ของพุทธศาสนิกชน กรุงเทพมหานคร” **วิทยานิพนธ์พุทธศาสตร์มหาบัณฑิต**, (บัณฑิตวิทยาลัย : มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลง
กรณราชวิทยาลัย,